

Dosarul nr.2r-336/23
2-23003130-01-2r-26072023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (S. Lazari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

15 noiembrie 2023

mun.Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Mihail Melnic, reprezentat de avocatul Boris Dariev,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Melnic împotriva Nataliei Borșci privind repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 06 ianuarie 2023 Mihail Melnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Borșci privind repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 martie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Melnic, prin avocatul Boris Dariev către Natalia Borșci cu privire la repararea prejudiciului moral în cuantum de 50 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat parțial de la Mihail Melnic în beneficiul Nataliei Borșci suma de 5000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 19 aprilie 2023 Mihail Melnic, reprezentat de avocatul Boris Dariev, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Central, solicitând repunerea în termenul de depunere a cererii de apel și casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea înaintată de avocatul Boris Dariev, în interesele apelantului Mihail Melnic, și s-a restituit cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătoria

Orhei, sediul Central, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Melnic către Natalia Borșci privind repararea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 26 iunie 2023, Mihail Melnic, reprezentat de avocatul Boris Dariiev, a declarat recurs împotriva încheierii din 12 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

În motivarea recursului a indicat că încheierea instanței de apel prin care instanța a refuzat să repună în termen apelul, restituind cererea de apel depusă de avocatul Boris Dariiev, este neîntemeiată și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept.

Menționează recurentul că, deși Mihail Melnic nu a fost prezent la pronunțarea hotărârii din 10 martie 2023, de către Judecătoria Orhei, sediul Central, nu i s-a expediat la domiciliu dispozitivul hotărârii judecătorești, iar reprezentantului reclamantului în ședință nu i s-a înmânat dispozitivul hotărârii, urmând a fi expediat la sediul avocatului. Totodată dispozitivul hotărârii nu i-a fost clar avocatului, din motiv că judecătorul a dat citire dispozitivului încet.

Relatează recurentul că, începând cu 01 aprilie 2023 și până la 20 martie 2023 avocatul Boris Dariiev s-a tratat la domiciliu, consultând la 05 mai 2023 medicul de familie care i-a prescris tratament. La 13 aprilie 2023 avocatul a depus cerere în cancelaria Judecătoriei Orhei, sediul Central să i se elibereze hotărârea judecătorească, recepționând hotărârea la 19 aprilie 2023, și deoarece cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Melnic a fost respinsă, în aceeași zi a depus cerere de apel.

Recurentul precizează că, despre data ședinței de judecată la Curtea de Apel Chișinău a aflat telefonic, în ajunul ședinței, fără a i se expedia citația respectivă. Deoarece a anunțat că este în imposibilitate să se prezinte, din motivul că avea fixate ședințe de judecată anterior, i s-a spus să depună cerere de amânare, ceea ce a și făcut la data de 01 iunie 2023.

Ulterior, prin poșta electronică a unei persoane străine, a aflat despre faptul că apelul a fost restituit, și că urmează să acceseze pagina web a instanței pentru a face cunoștință cu actul emis, însă pe pagina menționată nu a fost găsită încheierea contestată.

În context, a accentuat că Mihail Melnic este o persoană de vârstă înaintată, suferind de diferite maladii, care i-au redus mobilitatea, a omis justificat termenul de depunere a apelului. Totodată și instanța de apel a ignorat cerința avocatului de a amâna ședința de judecată, emițând încheierea în lipsa apelantului. Apelantul a fost lipsit de posibilitatea de a prezenta instanței probe juste și concludente, astfel fiindu-i îngăduit accesul la justiție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău la 26 iunie 2023, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116. În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. La caz, instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Din materialele dosarului rezultă că la ședința de judecată numită pentru data de 02 martie 2023, ora 11.00, a participat reprezentantul reclamantului Mihail Melnic, avocatul Boris Dariiev, în baza mandatului din 18 noiembrie 2022 (f.d. 2) și reprezentantul pârâtei Natalia Borșci, avocatul Alexandru Iachimciuc, în baza mandatului din 07 februarie 2023 (f.d. 43).

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 02 martie 2023, în cadrul ședinței de judecată părțile la proces s-au expus pe marginea cererii de chemare în judecată, ședința fiind întreruptă pentru deliberare și pronunțarea hotărârii la 09 martie 2023, ora 16.30 (f.d. 47-48).

Conform comunicatului întocmit de către grefiera Alexandra Luchian, ședința de judecată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Melnic și Natalia Borșci privind încasarea cheltuielilor de judecată și a prejudiciului moral, numită la 09 martie 2023, ora 16.30, nu a avut loc, din motive tehnice. Totodată participanții la proces, au fost informați despre locul, data și ora următoarei ședințe de judecată (f.d. 46).

La 10 martie 2023 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Central, prin care fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Melnic, prin avocatul Boris Dariev către Natalia Borșci cu privire la repararea prejudiciului moral în cuantum de 50 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat parțial de la Mihail Melnic în beneficiul Nataliei Borșci suma de 5000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 48, 49).

După ședința de judecată, la 10 martie 2023, ora 16.18, grefiera Alexandra Luchian prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa avocaților Alexandru Iachimciuc și Boris Dariev, la adresa iachimciucalex@yahoo.com și respectiv dariev1959@mail.ru, copia dispozitivului hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 50).

Totodată, dispozitivul hotărârii judecătorești pronunțat la 10 martie 2023 de către Judecătoria Orhei, sediul Central, a fost plasat pe portalul instanțelor judecătorești la aceeași dată 10 martie 2023, fiind public și accesibil părților la proces.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 10 martie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 11 martie 2023, ultima zi a termenului de depunere a apelului fiind data de 10 aprilie 2023.

Contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă de reprezentantul lui Mihail Melnic, avocatul Boris Dariev, abia la 19 aprilie 2023 (f.d. 52), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată subliniază că, prin intermediul aceleiași adrese electronice, anterior instanța de judecată i-a expediat în adresa avocatului Boris Dariev, încheierea din 13 ianuarie 2023 privind scutirea reclamantului Mihail Melnic de la plata taxei de stat și încheierea din 13 ianuarie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central, privind acceptarea cererii și pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare (f.d. 36, 37), fapt ce prezumă autenticitatea acesteia și disponibilitatea de a fi utilizată pentru corespondență, or avocatul s-a prezentat în ședința stabilită pentru data de 02 martie 2023, ora 11.00 (f.d. 47-48).

Luând în considerație aspectele enunțate, Completul de judecată califică drept neîntemeiate alegațiile recurentului, precum că nu a recepționat dispozitivul hotărârii instanței de fond și nu a cunoscut soluția instanței, or, acestea se combat

prin starea de fapt descrisă mai sus. Mai mult însăși avocatul Boris Dariiev în cererea de recurs a confirmat faptul că a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii la 10 martie 2023, astfel acesta cunoștea despre faptul emiterii dispozitivului hotărârii, urmând să-și exercite drepturile procedurale, cât și să îndeplinească actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de acesta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului.

Completul de judecată reține că, la data de 13 aprilie 2023, avocatul reclamantului Boris Dariiev a depus cerere la Judecătoria Orhei, sediul Central, solicitând să-i fie eliberată copia hotărârii din 10 martie 2023, invocând că hotărârea nu i-a fost eliberată în ședință și nici nu i-a fost expediată la sediul biroului său, iar prin mențiunea de pe cererea respectivă se confirmă că acesta a primit copia dispozitivului la data de 19 aprilie 2023 (f.d. 51).

Tot la 19 aprilie 2023 avocatul Boris Dariiev, a înregistrat cererea de apel împotriva hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, prin care a solicitat repunerea termenului omis pentru depunerea cererii de apel, casarea hotărârii din 10 martie 2023, și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. La cererea respectivă nu au fost anexate careva înscrisuri în susținerea solicitării de repunere în termen a cererii de apel (f.d. 52).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că apelantul Mihail Melnic, reprezentat de avocatul Boris Dariiev, drept temei pentru repunerea în termen, a invocat faptul că a făcut cunoștință cu copia dispozitivului hotărârii instanței de fond la 19 aprilie 2023, or instanța nu i-a înmănat dispozitivul hotărârii la data pronunțării și nici nu a expediat-o în adresa sa. Totodată avocatul Boris Dariiev a invocat că ar fi fost bolnav o perioadă, tratându-se la domiciliu, și doar la 13 aprilie 2023 a depus cerere în cancelaria instanței pentru a primi dispozitivul hotărârii.

Conform art. 116 alin. (3) din Codul de procedură civilă, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Contrar prevederilor art. 116 alin. (3) din Codul de procedură civilă, avocatul Boris Dariiev, în interesele lui Mihail Melnic, la data de 19 aprilie 2023 a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând repunerea termenului omis pentru depunerea cererii de apel, însă nu a prezentat probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului, atât la data depunerii cererii de apel, cât și până la data emiterii încheierii la 13 iunie 2023 de către Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind juste reținerile instanței de apel, precum că apelantul nu a indicat nici un argument în susținerea solicitării de repunere în termen a cererii de apel, fiind indicată doar solicitarea declarativă a acestuia, or, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazurile expres prevăzute de lege și doar în cazul în care partea care înaintează o cerință de repunere în termen, prezintă acte confirmative privind omiterea termenului.

Argumentul reprezentantului lui Mihail Melnic, avocatul Boris Dariiev, precum că intenționa în următoarea ședință a instanței de apel, să prezinte probe suplimentare, în susținerea cererii de repunere în termen a cererii de apel, instanța

de recurs îl respinge ca neîntemeiat. Aici, Completul de judecată menționează că avocatul apelantului Boris Dariiev, solicitând repunerea în termenul de declarare a cererii de apel, avea obligația pozitivă să anexeze și probele ce dovedesc imposibilitatea depunerii cererii de apel până la 10 aprilie 2023, or prevederile art. 116 alin. (3) din Codul de procedură civilă, indică expres procedura de repunere în termenul de îndeplinire a actului judecătoresc, obligație ce nu a fost respectată de către acesta.

În acest sens, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 13 iunie 2023, corect a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel depusă de avocatul Boris Dariiev, în interesele lui Mihail Melnic împotriva hotărârii din 10 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Argumentul recurentului, precum că instanțele de judecată nu au expediat și în adresa nemijlocită a lui Mihail Melnic dispozitivul hotărârii judecătorești, că Mihail Melnic este o persoană de vârstă înaintată cu starea de sănătate precară, ceea ce a dus la omiterea justificată a termenului de depunere a apelului, Completul de judecată, îl va respinge ca neîntemeiat, or conform art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

La caz, instanța de recurs reține că Boris Dariiev, reprezintă interesele lui Mihail Melnic în baza mandatului din 18 noiembrie 2022, anexat la materialele cauzei, în care este consemnat expres, inclusiv și dreptul de a ataca cu apel și recurs hotărârea judecătorească (f.d. 2).

În context, instanța de recurs notează că, omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputată instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și art. 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție,

circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Mihail Melnic, reprezentat de avocatul Boris Dariiev.

Se menține încheierea din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Melnic împotriva Nataliei Borșci privind repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă